

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z języka polskiego – klasa 1, poziom podstawowy

Numer i temat lekcji	Wymagania na ocenę dopuszczającą	Wymagania na ocenę dostateczną	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń: potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
STAROŻYTNOŚĆ – O EPOCE					
1. Fundamenty kultury europejskiej	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: <i>antyk, starożytność klasyczna, monoteizm i politeizm, judaizm i chrześcijaństwo</i> • określić ramy czasowe epoki 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie wynaleźenia pisma dla rozwoju cywilizacji • wyjaśnić pojęcie: <i>kultura śródziemnomorska</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić symboliczne znaczenie Aten, Rzymu i Jerozolimy 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat fundamentalnej roli starożytności klasycznej w historii kultury europejskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać teksty kultury nawiązujące do starożytności
ANTYK – WPROWADZENIE DO EPOKI					
2. Antyk (Grecja i Rzym)	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: <i>polis, swobody obywatelskie, prawo, obywatel</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić złoty wiek Aten • wymienić osiągnięcia starożytnych Greków • wymienić osiągnięcia starożytnych Rzymian 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić różnice między kulturą Grecji a kulturą Rzymu • wyjaśnić, na czym polegał antropocentryzm cywilizacji antyku 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat idei kształtujących życie starożytnych 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcie: <i>kalokagatia</i>
3. Filozofia antyczna	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić najważniejszych filozofów starożytnej Grecji: Sokratesa, Platona i Arystotelesa • wyjaśnić etymologię oraz znaczenie słowa <i>filozofia</i> • wyjaśnić pojęcie <i>cnoty</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić podstawowe założenia filozofii Sokratesa, Platona, Arystotelesa • omówić najważniejsze założenia szkoły filozoficznej stoików, epikurejczyków, sceptyków i cyników 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić dualistyczną koncepcję świata według Platona • wskazać różnice między epikurejczykami a hedonistami 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat znaczenia działalności Arystotelesa 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polegał przełomowy charakter działalności Sokratesa i omówić jego metodę filozoficzną
4.	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić główne 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować

Sztuka antyku	najważniejsze zabytki starożytne Grecji i Rzymu • wymienić cechy antycznego ideału piękna	cechy sztuki antycznej • wymienić innowacje architektoniczne wprowadzone przez Rzymian	harmonii w sztuce antyku • wytłumaczyć, co to jest kanon	dzieła sztuki starożytnej	przykłady współczesnych dzieł sztuki nawiązujących do antyku
ANTYK – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
5. O czym mówią mity? Wprowadzenie do lektury (lektura obowiązkowa: Jan Parandowski, <i>Mitologia, cz. I: Grecja</i>)	• definiować mit • wymienić rodzaje mitów	• wymienić i omówić funkcje mitów	• wymienić mitologizmy i przedstawić ich źródła	• wymienić topoty wywodzące się z mitologii	• wyjaśnić, na czym polega symboliczny charakter mitów
6. Miłość, śmierć i sztuka – mit o Orfeuszu i Eurydyce	• zrelacjonować treść mitu • zrelacjonować treść utworu Herberta	• omówić sposób przedstawienia artysty w micie i utworze Herberta	• przedstawić symboliczne znaczenie mitu • interpretować zakończenie obu tekstów	• wyjaśnić, na czym polega reinterpretacja mitu w <i>H.E.O</i>	• omówić sposób przedstawienia tematu miłości w wybranym tekście kultury
7. Bogowie olimpijscy – Apollo	• wymienić bogów olimpijskich • zrelacjonować historię pojedynku między Apollem a Marsjaszem	• krótko scharakteryzować każdego z bogów olimpijskich • określić funkcję atrybutów bogów olimpijskich • scharakteryzować Apolla na podstawie fragmentu	• scharakteryzować rywalizujących zawodników i sposób ich gry	• przedstawić symboliczne i uniwersalne znaczenie pojedynku	• odnieść do rzeczywistości współczesnej przedstawione w micie dwa rodzaje sztuki
8. Miłość, cierpienie i tęsknota – siła emocji i uniwersalny przekaz	• zrelacjonować historię Niobe i Narcyza	• scharakteryzować Niobe i Narcyza • omówić znaczenie	• omówić zagadnienie winy i kary na podstawie mitu o	• sformułować przesłanie moralne płynące z mitów o	• poddać refleksji relacje między bogami a ludźmi w mitologii greckiej

mitów o Niobe i narcyzie	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcie: <i>narcyzm</i> 	mitologizmu: <i>skamienieć z bólu</i> w odniesieniu do mitu o Niobe	Niobe i innych poznanych mitów	Niobe i Narcyzie	
9. i 10. Homer, <i>Iliada</i> (lektura obowiązkowa we fragmentach)	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić rodzaje literackie • zrelacjonować treść fragmentu • wyjaśnić pojęcie: <i>epos</i> • wymienić najważniejszych bohaterów <i>Iliady</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować epikę • wymienić cechy eposu homeryckiego • wskazać cechy eposu homeryckiego we fragmencie • omówić kompozycję <i>Iliady</i> • przedstawić boskie i ludzkie cechy Achillesa • wskazać środki językowe użyte we fragmencie 	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję środków językowych • omówić, w jaki sposób zostały połączone światy bogów i ludzi we fragmencie 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat obrazu człowieka ukazanego w <i>Iliadzie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić związki frazeologiczne mające swoje źródło w micie o wojnie trojańskiej, wyjaśnić ich pochodzenie i znaczenie
11. Wprowadzenie do analizy <i>Antygony</i> Sofoklesa (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować dramat jako jeden z rodzajów literackich • zrelacjonować treść <i>Antygony</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w <i>Antygonie</i> cechy dramatu • wymienić najważniejszych twórców tragedii antycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić kompozycję dramatu antycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić rolę teatru w starożytnej Grecji • wskazać w <i>Antygonie</i> części kompozycyjne: ekspozycję, zawiązanie akcji, punkt kulminacyjny i rozwiązanie akcji 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać, jaką funkcję pełnił teatr w starożytnej Grecji, a jaką pełni współcześnie • zrelacjonować mit rodu Labdakidów
12. i 13. <i>Antyгона</i> - dramat przeciwstawnych racji i wartości (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić racje Kreona i racje Antygony • wskazać w tekście elementy budowy dramatu antycznego • wymienić motywy obecne w <i>Antygonie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić zasadę trzech jedności na przykładzie utworu Sofoklesa • scharakteryzować głównych bohaterów • wymienić funkcje chóru w dramacie antycznym na 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega tragizm Antygony i tragizm Kreona • posługiwać się pojęciem <i>hybris</i> przy charakteryzowaniu postaci Kreona i 	<ul style="list-style-type: none"> • analizować sposób przedstawienia motywów literackich i kulturowych w <i>Antygonie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • analizować koncepcję człowieka i losu w świecie starożytnych Greków, odnosząc się do <i>Antygony</i>

		przykładach z tekstu kategorii tragedii greckiej	Antygony • omówić rolę fatum i <i>harmatii</i> w życiu bohaterów tragedii		
14. <i>Antygona</i> jako przykład tragedii antycznej (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> wymienić cechy tragedii antycznej wymienić funkcje chóru 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać cechy tragedii antycznej w <i>Antygonie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> omówić związek między stasimonami a treścią epeisodionów 	<ul style="list-style-type: none"> analizować fragment tekstu pod kątem funkcji środków językowych 	<ul style="list-style-type: none"> analizować styl utworu
15. Nieśmiertelność poety – liryka Horacego	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić postać Horacego wyjaśnić pojęcie: <i>exegi monumentum, non omnis moriar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> omówić cechy charakterystyczne pieśni rozpoznać rodzaj liryki omówionych utworów, jego adresata, sposób kreacji podmiotu lirycznego i sytuacji lirycznej wskazać środki wyrazu artystycznego zastosowane w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> określić problematykę utworów określić funkcję środków językowych 	<ul style="list-style-type: none"> omówić koncepcję poety i poezji wyrażoną w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać i omówić topos <i>exegi monumentum</i> obecny w innych tekstach kultury
16. Postawa wobec życia – stoicyzm i epikureizm w wierszach Horacego	<ul style="list-style-type: none"> zrelacjonować treść wierszy określić rodzaj liryki wskazać adresatów lirycznych w wierszach 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego w wierszach wskazać środki językowe użyte w utworach 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać elementy filozofii stoickiej i epikurejskiej w utworach określić funkcję środków językowych 	<ul style="list-style-type: none"> omówić, przedstawioną w wierszach sytuację człowieka w obliczu śmierci 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie utworów przedstawić założenia filozofii Horacego
ANTYK – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
17. Język a inne systemy znaków	<ul style="list-style-type: none"> definiować znak 	<ul style="list-style-type: none"> omówić język jako system znaków 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić i omówić cechy systemu językowego 	<ul style="list-style-type: none"> porównać różne formy przekazywania informacji 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić przyczyny nieporozumień językowych
ANTYK – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					

18. Notatka syntetyzująca	<ul style="list-style-type: none"> definiować notatkę syntetyzującą przedstawić budowę notatki syntetyzującej 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić proces tworzenia notatki 	<ul style="list-style-type: none"> analizować podane notatki syntetyzujące 	<ul style="list-style-type: none"> tworzyć notatkę syntetyzującą na podstawie podanych tekstów 	<ul style="list-style-type: none"> ocenić poprawność podanej notatki syntetyzującej
19. Wypowiedź argumentacyjna	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić strukturę wypowiedzi argumentacyjnej wymienić rodzaje argumentów 	<ul style="list-style-type: none"> omówić sposoby budowania spójności między zdaniem rozwinąć zaproponowaną argumentację 	<ul style="list-style-type: none"> zaproponować argumenty do podanej tezy i podeprzeć je przykładami ułożyć konspekt wypowiedzi argumentacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> zbudować spójną, poprawną i przekonującą wypowiedź argumentacyjną 	<ul style="list-style-type: none"> ocenić poprawność podanej wypowiedzi argumentacyjnej
BIBLIA – O EPOCE					
20. Biblia – wiadomości wstępne	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić etymologię słowa <i>Biblia</i> przedstawić podział Biblii wymienić języki, w jakich została zapisana Biblia 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić najważniejsze tłumaczenia Biblii przedstawić przysłowia i aforyzmy, mające swoje źródło w Biblii 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić cechy stylu biblijnego wymienić biblizmy i wskazuje ich źródło 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać przykłady stylu biblijnego przedstawić, jak odczytywać i interpretować Biblię 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat funkcjonowania języka Biblii w życiu codziennym i w literaturze
BIBLIA – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
21. Księga Rodzaju – dzieje początków świata i ludzkości	<ul style="list-style-type: none"> zrelacjonować powstanie świata i człowieka według Biblii 	<ul style="list-style-type: none"> omówić wybrane wątki i przedstawić wybrane postacie z Księgi Rodzaju wyjaśnić znaczenie biblizmów, wywodzących się z Księgi Rodzaju 	<ul style="list-style-type: none"> porównać biblijny opis stworzenia świata i człowieka z opisem mitologicznym przedstawić i interpretować wybrane symbole zawarte w Księdze Rodzaju 	<ul style="list-style-type: none"> interpretować opowieść o zerwaniu owocu z drzewa zakazanego (grzechu pierworodnym) wskazać cechy stylu biblijnego w podanym fragmencie Księgi Rodzaju 	<ul style="list-style-type: none"> omówić koncepcję człowieka w Biblii
22. Rozważania o cierpieniu – Księga Hioba	<ul style="list-style-type: none"> opowiedzieć historię Hioba przedstawić kompozycję Księgi 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować Hioba omówić relacje między Hiobem a 	<ul style="list-style-type: none"> interpretować przemianę postawy Hioba po rozmowie z Bogiem 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat sensu cierpienia i zgody Boga na istnienie zła (teodycei) 	<ul style="list-style-type: none"> omówić sposoby przedstawiania Hioba w sztuce na podanych przykładach

	Hioba	Bogiem na podstawie fragmentu Biblii	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić postać Hioba jako symbol niezawinionego cierpienia i niezachwianej wiary 		
23. Dociekanie sensu ludzkiego życia w Księdze Koheleta	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, kim był Kohelet • zrelacjonować fragment 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać rady Koheleta, jak należy przeżywać swój los 	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję środków stylistycznych użytych we fragmencie • określić problematykę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretować teologiczną wymowę Księgi Koheleta 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać podobieństwa między radami Koheleta a radami greckich filozofów
24. Poezja biblijna – Księga Psalmów	<ul style="list-style-type: none"> • przyporządkować psalmy do liryki • określić rodzaj liryki oraz nadawcę i adresata psalmów • definiować pojęcia: <i>psalm, psalterz</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • sklasyfikować psalmy według poznanych kryteriów • odnaleźć środki stylistyczne zastosowane w psalmach 	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję środków językowych użytych w psalmach 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretować symbole pojawiające się w psalmach 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić koncepcję Boga i człowieka, wyłaniającą się z psalmów
25. Wizja końca świata w Apokalipsie św. Jana	<ul style="list-style-type: none"> • streścić przedstawione fragmenty Apokalipsy św. Jana 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać jeźdźców Apokalipsy i scharakteryzować ich na podstawie ryciny Albrechta Dürera • wypowiedzieć się na temat genezy i autorstwa Apokalipsy św. Jana 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać główne cechy stylu Apokalipsy • interpretować symbole i alegorie znajdujące się w omówionych fragmentach 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat sposobów obrazowania i wywoływania nastroju grozy w Apokalipsie 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać biblijną Apokalipsę z innymi przedstawieniami końca świata
BIBLIA – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
26. Akt komunikacji językowej i funkcje wypowiedzi	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować akt komunikacji językowej • wymienić, co składa się na akt komunikacji • wymienić funkcje wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić każdy ze składników aktu komunikacji • wyjaśnić, na czym polega skuteczność komunikacji • scharakteryzować poszczególne funkcje 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać elementy aktu komunikacji w podanych przykładach • rozpoznać środki językowe, wskazujące na daną funkcję • określić funkcje dominujące w danej 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega etyka wypowiedzi • wyszukać w tekście przykłady poszczególnych funkcji wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, co zaburza czytelność komunikacji w podanych przykładach • analizować podany tekst pod względem środków językowych wskazujących na określoną funkcję

	wypowiedzi	wypowiedzi			
ŚREDNIOWIECZE – O EPOCE					
27. Średniowiecze – wprowadzenie do epoki	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnić etymologię nazwy epoki • wymienić najważniejsze wydarzenia związane z początkiem i końcem średniowiecza 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić średniowieczne wzorce osobowe • wyjaśnić, na czym polegał uniwersalizm średniowieczny • przedstawić informacje na temat szkół i uniwersytetów w średniowieczu 	<ul style="list-style-type: none"> • definiować teocentryzm i wyjaśnić, czym przejawiał się w średniowieczu • wyjaśnić, w czym przejawiał się dualistyczny obraz świata w średniowieczu • omówić średniowieczną hierarchię społeczną 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić fundamenty kultury średniowiecznej • wypowiedzieć się na temat różnic między filozofią starożytną a średniowieczną 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretować rolę karnawału w wiekach średnich
28. Sztuka średniowieczna	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać najważniejsze zabytki polskiego i europejskiego średniowiecza 	<ul style="list-style-type: none"> • podać przykłady zabytków polskiego i europejskiego średniowiecza 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić i zilustrować przykładami parenetyczny i anonimowy charakter sztuki średniowiecznej • omówić alegorię i podać jej przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> • analizować średniowieczne dzieło sztuki według podanych kryteriów 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać przykłady wpływu sztuki średniowiecza na epoki następne
ŚREDNIOWIECZE – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
29. <i>Bogurodzica</i> – najstarszy polski utwór poetycki	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać ze zrozumieniem <i>Bogurodzicę</i> • wskazać przykłady archaizmów w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać podmiot liryczny oraz adresata utworu • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego • wskazać archaizmy leksykalne, fleksyjne, 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia Matki Boskiej w <i>Bogurodzicy</i> • omówić kompozycję utworu • na przykładzie <i>Bogurodzicy</i> omówić takie cechy literatury 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć w treści <i>Bogurodzicy</i> motyw <i>deesis</i> i odnieść go do sztuk plastycznych • omówić formę wiersza • omówić funkcję <i>Bogurodzicy</i> w 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat piśmiennictwa religijnego w średniowieczu

		fonetyczne i składniowe	średniowiecznej, jak anonimowość, teocentryzm i dydaktyzm	średniowiecznej Polsce	
30. Ludzki wymiar cierpienia Matki Boskiej w <i>Lamencie świętokrzyskim</i>	• zrelacjonować treść <i>Lamentu świętokrzyskiego</i>	• określić sytuację liryczną, podmiot liryczny i adresatów utworu • wskazać archaizmy leksykalne, fleksyjne, fonetyczne i składniowe • omówić kompozycję wiersza • wskazać środki językowe w wierszu	• scharakteryzować Maryję jako matkę • omówić motyw <i>stabat Mater</i> w wierszu • określić funkcję środków językowych	• porównać obrazy Maryi z <i>Lamentu świętokrzyskiego</i> i z <i>Bogurodzicy</i>	• wypowiedzieć się na temat genezy utworu
31. Motyw tańca śmierci w <i>Rozmowie mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i>	• streścić utwór	• opisać obraz śmierci przedstawiony w utworze • wskazać archaizmy leksykalne, fleksyjne, fonetyczne i składniowe	• omówić motyw <i>danse macabre</i> • w kontekście utworu wyjaśnić pojęcia: <i>memento mori</i> • omawia groteskowy i naturalistyczny sposób przedstawienia śmierci • wskazuje elementy komizmu w utworze	• na podstawie lektury omówić światopogląd ludzi średniowiecza • omówić utwór jako satyrę społeczną	• wyjaśnić przyczyny popularności motywu śmierci w średniowieczu
32. Ideał rycerza – <i>Pieśń o Rolandzie</i> (fragmenty)	• zrelacjonować treść fragmentów • przedstawić kodeks honorowy średniowiecznego rycerza	• wymienić najważniejszych bohaterów <i>Pieśni o Rolandzie</i> • scharakteryzować Rolanda • omówić kompozycję	• przedstawić Rolanda jako wzorzec osobowy rycerza • wskazać w utworze cechy eposu rycerskiego • omówić elementy <i>ars</i>	• wskazać i omówić symbole obecne w pieśni • omówić kontekst historyczny utworu	• porównać wzorzec wojownika współczesnego ze średniowiecznym

		utworu	<i>bene moriendi</i> obecne w utworze • omówić sposób kreacji bohaterów – rycerzy oraz ich wrogów		
33. Średniowieczna miłość – <i>Dzieje Tristana i Izoldy</i> (lektura uzupełniająca)	<ul style="list-style-type: none"> • streścić podany fragment <i>Dziejów Tristana i Izoldy</i> • wymienić najważniejszych bohaterów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kompozycję utworu • wskazać cechy gatunkowe utworu • charakteryzować, ukazane w utworze, wzorce parenetyczne władcy, rycerza i damy serca 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnić funkcję fantastyki w utworze • wyjaśnić, na czym polega tragizm Tristana i Izoldy 	<ul style="list-style-type: none"> • przeanalizować specyfikę uczucia łączącego Tristana i Izoldę • sformułować zasady miłości dworskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat obyczajowości średniowiecznej na podstawie <i>Dziejów Tristana i Izoldy</i>
ŚREDNIOWIECZE – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
34. Wiedza z dziedziny fleksji, leksyki, frazeologii i słowotwórstwa w analizie i interpretacji tekstów literackich	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać czasowniki w tekście i określa ich formę gramatyczną • wskazać w tekście przymiotniki i imiesłowy o zabarwieniu neutralnym i wartościującym • wskazać w tekście rzeczowniki abstrakcyjne i konkretne • wskazać w tekście zdrobnienia 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić funkcję czasowników użytych w tekście • określić funkcję przymiotników o zabarwieniu neutralnym i wartościującym użytych w tekście • określić funkcję rzeczowników abstrakcyjnych i konkretnych użytych w tekście • określić funkcję zdrobnień w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • analizować tekst pod kątem użycia gramatycznych środków językowych 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać środki językowe służące psychizacji krajobrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposoby podkreślenia ekspresji tekstu za pomocą środków językowych

RENEANS – O EPOCE					
35. U progu czasów nowożytnych	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie nazwy epoki • wskazać powiązania pomiędzy renesansem a antykiem • wyjaśnić, na czym polegała reformacja 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia <i>humanizm</i> i <i>antropocentryzm</i> w kontekście epoki • objaśnić, na czym polegała reformacja, podać jej przyczyny i opisać rolę Marcina Lutra • wymienić wyznania protestanckie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić rolę wydarzeń wyznaczających początek renesansu w kształtowaniu nowej epoki • omówić powiązania pomiędzy renesansem a antykiem • analizować wpływ antyku na narodziny nowej epoki 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić główne idee Erazma z Rotterdamu, Mirandoli, Machiavellego i Morusa • opisać tych filozofów na kształtowanie się nowej epoki 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić zmiany społeczne kształtujące nową epokę
36. Sztuka renesansu	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać styl sztuki renesansowej • wymienić najważniejszych twórców renesansu 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić cechy charakterystyczne stylu renesansowego i omówić je na przykładach • wyjaśnić pojęcia: <i>mimesis</i>, <i>perspektywa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać i zilustrować przykładami najważniejsze tematy sztuki renesansowej • opisać twórczość najważniejszych artystów renesansu (Leonardo da Vinci, Michał Anioł, Rafael, Sandro Botticelli) 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy dzieła renesansowego • omówić wpływ antyku na sztukę renesansu 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzec i omówić wartości humanistyczne w sztuce renesansu
RENEANS – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
37. Wzorzec życia szlacheckiego – <i>Żywot człowieka poczciwego</i> Mikołaja Reja (fragmenty – lektura uzupełniająca)	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić tematykę utworu • wyjaśnić, na czym polega dydaktyczny charakter <i>Żywota</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • streścić podane fragmenty • wymienić cechy idealnego szlachcica 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie tekstu scharakteryzować idealnego szlachcica • wskazać środki językowe zastosowane we fragmentach 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić obraz świata przedstawiony we fragmentach • omówić funkcję środków językowych zastosowanych we fragmentach 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega antropocentryczny charakter utworu
38. Renesansowa wizja Boga – <i>Czego chcesz od nas, Panie</i> Jana	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść pieśni <i>Czego chcesz od nas, Panie</i> • wskazać podmiot 	<ul style="list-style-type: none"> • określić gatunek utworu i podać jego pochodzenie • omówić sposób 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać interpretacji wiersza • zanalizować renesansowy charakter 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać obraz Boga w wierszu Jana Kochanowskiego z obrazem Boga w 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać rodzaj wersyfikacji

Kochanowskiego	liryczny i adresata lirycznego • określić rodzaj liryki	kreacji nadawcy i adresata tekstu • wskazać użyte środki językowe • wypowiedzieć się na temat twórczości Jana Kochanowskiego	wiersza • omówić funkcję środków językowych	utworach średniowiecznych	
39. Światopogląd Jana Kochanowskiego utrwalony w <i>Pieśniach</i>	• zrelacjonować treść <i>Pieśni IX</i> • zdefiniować gatunek <i>pieśń</i>	• wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego pieśni • wskazać elementy światopoglądu renesansowego w utworze • wyjaśnić pojęcia: <i>horacjanizm, cnota, fortuna, stoicyzm, epikureizm</i>	• omówić kompozycję wiersza • omówić kreację podmiotu lirycznego • odnaleźć i omówić motywy horacjańskie w utworze Kochanowskiego • omówić kontekst filozoficzny • na podstawie wiersza scharakteryzować światopogląd poety	• dokonać funkcjonalnej analizy i interpretacji utworu • przedstawić humanistyczny ideał człowieka na podstawie pieśni	• wskazać w utworze cechy wiersza sylabicznego
40. Liryka patriotyczna Jana Kochanowskiego – <i>Pieśń V</i>	• zrelacjonować treść pieśni • zdefiniować gatunek <i>pieśń</i>	• wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego • wypowiedzieć się na temat przynależności gatunkowej utworu • wskazać użyte środki językowe • przedstawić argumentację podmiotu lirycznego	• omówić funkcję użytych środków językowych • omówić kontekst historyczny	• wyjaśnić pojęcie <i>liryka tyrtejska</i> • uzasadnić przynależność <i>Pieśni V</i> do liryki tyrtejskiej • przedstawić sposób przedstawienia motywu ojczyzny w wybranym przez siebie utworze literackim	• omówić sposób przedstawienia motywu ojczyzny w twórczości współczesnej
41. Liryka autotematyczna Jana Kochanowskiego –	• relacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny	• omówić kreację podmiotu lirycznego • wskazać motywy mitologiczne w	• omówić kontekst historycznoliteracki • omówić funkcję motywów mitologicznych	• wskazać elementy światopoglądu renesansowego w wierszu	• wypowiedzieć się na temat symboliki ptaka w literaturze i sztuce

<i>Pieśń XXIV</i>		utworze <ul style="list-style-type: none"> • wskazać środki językowe • wyjaśnić, na czym polega autotematyzm wiersza 	w utworze <ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję środków językowych • omówić realizację motywu <i>non omnis moriar</i> w wierszu 		
42., 43. i 44. „Żaden ojciec podobno barziej nie miłował dziecięcia” – o <i>Trenach</i> Jana Kochanowskiego	<ul style="list-style-type: none"> • odnieść <i>Treny</i> Jana Kochanowskiego do jego biografii • zrelacjonować treść <i>Trenów IX, X i XI</i> • zdefiniować tren 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polegał kryzys światopoglądowy poety widoczny w <i>Trenach</i> • wskazać nawiązania do antyku w poznanych <i>trenach</i> (filozofii, mitologii) • wskazać nawiązania biblijne w poznanych <i>trenach</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega polemika ze stoicyzmem w poznanych <i>trenach</i> • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w poznanych <i>trenach</i> • wskazać ironię w <i>Trenie IX</i> i określić jej funkcję • wskazać punkt kulminacyjny w <i>Trenie X</i> i wyjaśnić jego istotę • wskazać wyobrażenia eschatologiczne obecne w <i>Trenie X</i> • przedstawić wątpliwości podmiotu lirycznego w <i>Trenie XI</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy i interpretacji <i>Trenów IX, X i XI</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polegało nowatorstwo <i>Trenów</i> Kochanowskiego
RENEANS – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
45. Zapożyczenia	<ul style="list-style-type: none"> • definiować pojęcie <i>zapożyczenie</i> • przedstawić podział zapożyczeń ze względu na pochodzenie 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić historię zapożyczeń w języku polskim • podać przykłady zapożyczeń i sklasyfikować je ze względu na 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić przyczyny zmiany źródeł zapożyczeń na przestrzeni wieków • rozpoznać zapożyczenia w tekście i dokonać ich klasyfikacji 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształcić podane zdania tak, aby zastąpić zapożyczenia słowami rodzimymi 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat roli zapożyczeń w języku polskim • sklasyfikować przykłady zapożyczeń ze względu na stopień przyswojenia

		pochodzenie			
RENEZANS – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
46. Perswazja w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, czym jest perswazja 	<ul style="list-style-type: none"> • znać i rozróżniać rodzaje argumentów stosowanych w perswazji 	<ul style="list-style-type: none"> • znać i stosować zabiegi językowe wzmacniające perswazję • wskazać cele perswazyjne w podanych tekstach 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumieć i stosować zasady budowy skutecznej wypowiedzi perswazyjnej • wskazać językowe i pozajęzykowe środki perswazji w podanych tekstach i zaprezentowanych sytuacjach 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać i rozróżniać cele perswazyjne w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej • przygotować mowę perswazyjną
BAROK – O EPOCE					
47. Barok – epoka sprzeczności	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić etymologię terminu <i>barok</i> • określić ramy czasowe epoki w Europie i Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować podstawowe różnice pomiędzy renesansem a barokiem • omówić kontekst historyczny epoki • wyjaśnić pojęcie <i>kontrreformacja</i> • scharakteryzować specyfikę polskiego baroku • wyjaśnić pojęcie <i>sarmatyzm</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie soboru trydenckiego dla epoki • omówić główne idee filozofii Kartezjusza • omówić najważniejsze idee filozofii Pascala i wyjaśnić, na czym polega zakład Pascala 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat życia codziennego w baroku 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić przyczyny i przejawy niepokojów duchowych charakterystycznych dla epoki
48. Sztuka baroku	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić najważniejszych twórców okresu baroku • wymienić najważniejsze cechy stylu barokowego 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować twórczość najważniejszych przedstawicieli sztuki barokowej • rozpoznać cechy stylu barokowego na przedstawionych 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować malarstwo barokowe, posługując się przykładami • wymienić i opisać najważniejsze dzieła sztuki barokowej 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować idee, które ukształtowały sztukę baroku • dokonać analizy dzieła barokowego według wskazanych kryteriów 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać rolę Kościoła katolickiego jako mecenas sztuki barokowej

		przykładach			
BAROK – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
49. Poezja metafizyczna Mikołaja Sępa Szarzyńskiego	<ul style="list-style-type: none"> wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego oraz określić sytuację liryczną 	<ul style="list-style-type: none"> odczytać ze zrozumieniem wiersze Szarzyńskiego określić problematykę utworów wskazać środki stylistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> określić funkcję użytych środków stylistycznych wskazać w utworze cechy sonetu wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w analizowanych sonetach 	<ul style="list-style-type: none"> dokonać analizy i interpretacji utworów odnaleźć cechy poezji metafizycznej w utworach Szarzyńskiego 	<ul style="list-style-type: none"> porównać obraz Boga zawarty w wierszach Mikołaja Sępa Szarzyńskiego z obrazem Boga w <i>Hymnie</i> Jana Kochanowskiego
50. Kunsztowna poezja barokowa – wiersze Daniela Naborowskiego	<ul style="list-style-type: none"> zrelacjonować wiersze wskazać podmiot liryczny, adresata lirycznego i określić sytuację liryczną 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, na czym polega koncept w wierszu <i>Na oczy królowny angielskiej</i> wyjaśnić, na czym polega dramatyzm przedstawienia ludzkiej egzystencji w wierszu <i>Krótkość żywota</i> wskazać środki stylistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> określić funkcję środków stylistycznych w wierszach Naborowskiego odczytać wiersz <i>Krótkość żywota</i> jako traktat zawierający tezę i argumentację w obronie tezy 	<ul style="list-style-type: none"> dokonać analizy i interpretacji utworów omówić funkcję nawiązań do Księgi Koheleta w wierszu <i>Marność</i> wskazać cechy poezji dworskiej w wierszu <i>Na oczy królowny angielskiej</i> wskazać cechy poezji metafizycznej w wierszu <i>Krótkość żywota</i> 	<ul style="list-style-type: none"> omówić funkcjonowanie w kulturze motywu <i>vanitas</i>
51. Poezja dworska Jana Andrzeja Morsztyna	<ul style="list-style-type: none"> zrelacjonować treść wierszy wskazać podmiot liryczny, adresata lirycznego i określić sytuację liryczną w utworach 	<ul style="list-style-type: none"> omówić kompozycję utworów wyjaśnić istotę konceptu w wierszach wskazać środki stylistyczne w utworach 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać cechy poezji dworskiej w wierszach Jana Andrzeja Morsztyna omówić funkcję użytych środków stylistycznych wskazać cechy sonetu w utworze <i>Do trupa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> dokonać analizy i interpretacji wierszy wskazać obecność sensualizmu w analizowanych wierszach 	<ul style="list-style-type: none"> omówić połączenie toposu miłości i śmierci w wierszach Morsztyna i innych wybranych tekstach kultury
52. William Szekspir i epoka elżbietańska	<ul style="list-style-type: none"> wymienić najważniejsze dzieła Williama Szekspira 	<ul style="list-style-type: none"> zrelacjonować najważniejsze fakty z biografii Williama 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, czym był teatr elżbietański 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić związek między narodzinami teatru elżbietańskiego 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować ogólnie tematykę dzieł Szekspira

		Szekspira		a rozkwitem kultury w Anglii pod panowaniem Elżbiety I	
53. Makbet wystawiony na próbę – kreacja tytułowego bohatera dzieła Williama Szekspira	<ul style="list-style-type: none"> • streścić fabułę dramatu 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować Makbeta z początku dzieła jako wcielenie ideału rycerza feudalnego • omówić stopniową przemianę Makbeta 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję spotkania z czarownicami w życiu Makbeta 	<ul style="list-style-type: none"> • analizować motywację zachowań bohatera • wskazać przyczyny ostatecznej klęski Makbeta 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretować znaczenie słów: „Makbet zabija sen”
54. Lady Makbet – kobieta fatalna czy bohaterka tragiczna?	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić historię Lady Makbet 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić reakcję Lady Makbet na wiadomość o wróżbie czarownic • omówić zachowanie Lady Makbet tuż po dokonaniu zabójstwa i pod koniec dramatu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać elementy manipulacji językowej w wypowiedziach Lady Makbet podczas próby przekonywania męża do zabójstwa • wskazać cechy Lady Makbet, które wyróżniają ją na tle tradycji literackiej 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić stereotypowy wizerunek kobiety w literaturze • przeanalizować relacje między małżonkami • przeanalizować dialogi między Makbetem a Lady Makbet przed dokonaniem zabójstwa 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat przyczyn obłędu bohaterki
55. Funkcja świata nadprzyrodzonego w <i>Makbecie</i> Williama Szekspira	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać elementy fantastyki w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób kreacji wiedźm • wypowiedzieć się na temat funkcji wiedźm w dramacie 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat wizerunku czarownicy w kulturze • omówić, w jaki sposób wiedźmy manipulują Makbetem • omówić funkcję wprowadzenia elementów fantastyki do dramatu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat motywu <i>theatrum mundi</i> w <i>Makbecie</i>, dostrzegając w tytułowym bohaterze aktora, a w czarownicach – reżyserki dramatu 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję, w jakim stopniu wróżby determinowały działania bohatera
56. <i>Makbet</i> – dramat o władzy	<ul style="list-style-type: none"> • podać przykłady zachowania Makbeta świadczące o jego 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować Makbeta jako władcę 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję strachu i ambicji w kreacji Makbeta 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać drogę do władzy Makbeta i Balladyny 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat wpływu władzy na człowieka

	przemianie w tyrana				
57. <i>Makbet</i> Williama Szekspira – dramat szekspirowski	<ul style="list-style-type: none"> • porównać budowę dramatu Szekspira z budową tragedii antycznej • wskazać elementy realistyczne i fantastyczne w dramacie 	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję fantastyki w utworze • wskazać cechy dramatu szekspirowskiego w <i>Makbecie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, w jaki sposób Szekspir buduje napięcie dramatyczne w utworze • zdefiniować tragizm w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję różnicowania języka bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • analizować przyczyny ponadczasowej aktualności dzieł Szekspira • wymienić przykłady adaptacji dzieł Szekspira
58. i 59. <i>Skąpiec</i> Moliera – komedia charakterów	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść komedii 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować Harpagona 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w utworze fragmenty reprezentujące różne rodzaje komizmu • wskazać przykłady karykaturalnej przesady w wypowiedziach Harpagona oraz dotyczących bohatera i omówić ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega komizm postaci • wyjaśnić, na czym polega komizm sytuacyjny 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób, w jaki Harpagon traktuje ludzi i zwierzęta
60. <i>Skąpiec</i> Moliera – krytyka obyczajów	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić relacje rodzinne w domu Harpagona 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić stosunek Harpagona do własnych dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać cechy komedii klasycystycznej • wyjaśnić, na czym polega dydaktyczny charakter utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat konfliktu pokoleń przedstawionego w dramacie 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat obyczajów panujących w XVII-wiecznej Francji na podstawie <i>Skąpca</i>
BAROK – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
61. Odmiany polszczyzny	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega zjawisko odmian języka 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać, od jakich czynników zależy sposób mówienia i pisania • wskazać różnice między mówioną a pisaną odmianą języka • wskazać różnice między językiem oficjalnym i 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić dialekty języka polskiego • wskazać cechy języka nieoficjalnego w podanym fragmencie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, czym jest środowiskowa odmiana języka i omówić jej cechy • przekształcić język nieoficjalny na oficjalny 	<ul style="list-style-type: none"> • posłużyć się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej

		nieoficjalnym			
OŚWIECENIE – O EPOCE					
62. Oświecenie w Europie i Polsce	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnić etymologię nazwy epoki • podać daty graniczne oświecenia w Europie • podać daty graniczne oświecenia w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać światopogląd epoki • przedstawić najważniejsze osiągnięcia oświecenia w dziedzinie nauki • wymienić najważniejszych myślicieli epoki oświecenia • wyjaśnić pojęcia <i>racjonalizm</i> i <i>utilitaryzm</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: <i>empiryzm, ateizm, deizm, materializm, sensualizm</i> • opisać przemiany społeczne doby oświecenia • wyjaśnić pojęcia: <i>umowa społeczna, konstytucja, trójpodział władzy</i> • scharakteryzować specyfikę polskiego oświecenia 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić najważniejsze idee filozofii: Johna Locke’a, Immanuela Kanta, Jana Jakuba Rousseau • omówić znaczenie prasy w oświeceniu • wypowiedzieć się na temat edukacji w oświeceniu • wymienić najważniejsze instytucje powstałe w czasach stanisławowskich 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować związek światopoglądu oświecenia z życiem codziennym w epoce
63. Sztuka oświecenia	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać na przykładach dzieł sztuki (malarstwa, architektury, rzeźby) cechy stylu klasycystycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić cechy stylu klasycystycznego, rokokowego i sentymentalnego • wskazać na przykładach cechy stylu rokokowego • wskazać na przykładach cechy stylu sentymentalnego 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić najważniejsze dzieła czołowych twórców klasycyzmu europejskiego • omówić inspiracje antyczne w sztuce klasycystycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • zanalizować dzieło klasycystyczne według wskazanych kryteriów 	<ul style="list-style-type: none"> • określić, w jaki sposób sztuka oświecenia odzwierciedlała najważniejsze idee tej epoki
OŚWIECENIE – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
64. Ignacy Krasicki – sylwetka twórcy	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić najważniejsze fakty z biografii Ignacego Krasickiego 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić postawę obywatelską Ignacego Krasickiego 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić działalność publicystyczną i literacką Ignacego Krasickiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat znaczenia działalności Ignacego Krasickiego dla 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić kontekst historyczny epoki

				rozwoju polskiego oświecenia	
65. Poetycka definicja patriotyzmu	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać adresata lirycznego • opisać wzór patrioty ukazany w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić okoliczności powstania <i>Hymnu do miłości ojczyzny</i> • wskazać użyte środki stylistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję użytych środków stylistycznych • zdefiniować hymn i wskazać cechy hymnu w utworze Krasickiego 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać <i>Hymn do miłości ojczyzny</i> Ignacego Krasickiego z <i>Pieśnią V</i> Jana Kochanowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję zwrotu do miłości ojczyzny obecnego w utworze
66. i 67. Satyryczny komentarz do rzeczywistości	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować satyrę • zrelacjonować treść satyr <i>Świat zepsuty</i> i <i>Pijaństwo</i> Ignacego Krasickiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić gatunki literackie dominujące w oświeceniu • scharakteryzować głównych bohaterów satyry <i>Pijaństwo</i> • wymienić wady ganione przez autora w obu satyrach • wskazać w utworach cechy satyry 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić cechy stylu klasycystycznego w literaturze • przedstawić problematykę satyr • wskazać te cechy satyry, które określają jej przynależność do klasycyzmu • przedstawić kompozycję satyr • wskazać środki retoryczne w satyrze <i>Świat zepsuty</i> i określić ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposoby uzyskiwania efektu komicznego w satyrach • zinterpretować puentę satyry <i>Pijaństwo</i> • omówić sposób piętnowania wad w satyrach Ignacego Krasickiego 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić satyry w kontekście XVIII-wiecznych obyczajów i sytuacji politycznej
OŚWIECENIE – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
70. Style funkcjonalne	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia style funkcjonalne 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy poszczególnych stylów funkcjonalnych 	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia style funkcjonalne polszczyzny i rozumie zasady ich stosowania 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje cechy stylu funkcjonalnego w podanym tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształca teksty z jednego stylu na drugi
OŚWIECENIE – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					